Restaurátorský záměr

Sv. Antonín Paduánský

Vypracoval:

MgA. Martin Čermák

2022

Restaurátorská zpráva byla vypracována ve znění zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči a obsahuje všechny potřebné náležitosti.

Restaurátorská zpráva je chráněna § 13 odst. ½; § 14odst. ½ zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském – žádná část této restaurátorské zprávy, včetně fotodokumentace a příloh, nesmí být publikována, množena, vyjímána a šířena žádným způsobem bez písemného svolení autora.

Obsah restaurátorské zprávy

1. Data památky a údaje o akci

2. Restaurátorský průzkum

2. 1. Popis památky

2. 2. Umělecko-historický průzkum

2. 3. Popis stavu památky před restaurováním

2. 4. Předchozí restaurátorské zásahy a dostupné dokumentace

2. 5. Závěrečné vyhodnocení restaurátorského průzkumu

3. Restaurátorský záměr

3. 1. Koncepce restaurátorského záměru

3. 2. Etapy restaurátorského záměru

4. Fotodokumentace

5. Grafická dokumentace

1. Data památky a údaje o akci

Dílo:	Sv. Antonín Paduánský
Autor:	Jan Oldřich Mayer
Objednavatel:	Rada purkrabství Pražského hradu, Kryštof Mořic Wittaue
Vázy – kopie:	Mgr. - ak. soch. Martina Hozová, 2010
Datace:	1707
Umístění:	Karlův most
Materiál a technika:	Sekaná kamenná sculptura
Majitel:	Galerie hlavního města Prahy
Adresa:	Karlův most, Praha 1, 110 00
Zprávu vypracoval:	MgA. Martin Čermák
	Cheznovice 198, 338 06
	Tel. číslo: 724 948 005
	E-mail: cheznovice198@seznam.cz

2. Restaurátorský průzkum

2. 1. Popis památky

Předmětem restaurování je socha z jemnozrnného pískovce – socha sv. Antonína Paduánského, stojící na Karlově mostě v Praze, naproti sousoší sv. Františka Serafínského. Tato socha patří do sbírky Galerie hlavního města Prahy. K soše byly doplněny dvě chybějící vázy v roce. 2010 Mgr. - ak. soch. Martinou Hozovou. Socha i sokl jsou z totožného kamene – jemnozrnného pískovce

2. 2. Umělecko-historický průzkum

Františkánský světec tvoří protějšek k sousoší zakladatele řádu sv. Františku Serafínskému. Sv. Antonín Paduánský je zpodobněn jako mladý bezvousý mnich v řádovém oděvu s dítětem, Ježíškem stojícím na knize. Původně držel i další atribut, lilii. Na kamenných vázách vedle podstavce jsou reliéfy s výjevy ze života sv. Antonína – kázání rybám, odmítnutí bohatství, které jej mělo odvést od víry, uzdravení ďáblem posedlého mladíka, osel poklekající před hostií místo svého pyšného majitele. Na bocích barokního podstavce jsou nápisy prosící za ochranu císaře Josefa I. a jeho království. [1]

[1] Citace z publikace: Světci z Karlova mostu, GHMP, Veřejná plastika ze sbírek Galerie hlavního města Prahy, 2016

2. 3. Popis stavu památky před restaurováním

Socha Sv. Antonína Paduánského je v následujícím stavu:

Její povrch je značně degradovaný. Povrch sochy a soklu je mírně biologicky napaden. Nejvíce na místech vystavených dešti a sněhu – hlava, ramena, ruce a spodní část těla. Sokl je biologicky napaden o poznání méně než socha.

2. 4. Předchozí restaurátorské zásahy a dostupné dokumentace

Dochované restaurátorské zprávy:

- z r. 1966, Václav Hlavatý a Josef Vitvar, Restaurování sousoší sv. Antonína Paduánského na Karlově mostě v Praze
- z r. 1974, Hlavatý, Vajchr, Viškovská, Vitvar – ak. sochaři, Restaurování sv. Antonína Paduánského na Karlově mostě
- z r. 1980, V. Hlavatý, Mil. Vajchr, A. Viškovská, Jos. Vitvar, Rest. zpráva o restaurování sv. Antonína Paduánského z Karlova mostu
- z. r. 1981, V. Hlavatý, Mil. Vajchr, A. Viškovská, Jos. Vitvar, Rest. zpráva o restaurování orig. Vázy ze sousoší sv. Antonína Paduánského z Karlova mostu v Praze – I. etapa HS 145/1981
- z r. 1982, V. Hlavatý, Mil. Vajchr, A. Viškovská, Jos. Vitvar, Rest. zpráva o zhotovení váz k památníku Sv. Antonína Paduánského na Karl. Mostu v Praze
- z r. 1999, Mgr. Igor Kalina ak. soch. a restaurátor, Restaurátorský průzkum a restaurátorský záměr
- z r. 2000, Mgr. Igor Kalina ak. soch. a restaurátor, Restaurátorský průzkum a restaurátorský záměr
- z r. 2002, Mgr. Igor Kalina ak. soch. a restaurátor, Restaurátorská zpráva

2. 5. Závěrečné vyhodnocení restaurátorského průzkumu

Byl proveden vizuální průzkum za účelem zjištění a popsání stavu a poškození díla. Návrh restaurátorských postupů je popsán níže v restaurátorském záměru. Je nutno památku očistit, kámen je nutné lokálně zpevnit a pozastavit jeho další degradaci.

Chybějící části by měly být doplněny minerálním tmelem. Poté by mělo dojít k barevnému sjednocení památky a to tak, že chybějící modelace bude citlivě doplněna a retušována. Na závěr je vhodné aplikovat biocidní přípravek a ochranou hydrofobizační vrstvu. Těmito kroky bude prodloužena životnost díla.

3. Restaurátorský záměr

3. 1. Koncepce restaurátorského záměru

Tento restaurátorský záměr je nutno brát jako předběžný. Restaurátor musí v první řadě doplnit restaurátorský průzkum o odebrání laboratorních vzorků a jejich vyhodnocení. Na tomto základě bude dále probíhat spolupráce s majitelem památky a památkáři. Restaurování bude probíhat v zájmu navrácení celé autenticity díla a ponecháním její původní patiny s ohledem na možnou cirkulaci vody v kameni. Budou doplněny také všechny chybějící kovové atributy.

3. 2. Etapy restaurátorského záměru

Etapa stavby lešení a zabezpečení místa
Bude nutné zajistit stavbu lešení a zajistit ho proti vstupu neoprávněným osobám.

Etapa fotodokumentace
Průběžně budou fotograficky dokumentovány etapy restaurování a současně budou zpracovávány informace pro restaurátorskou zprávu.

Etapa doplňujícího restaurátorského průzkumu
Je nutné doplnit restaurátorský průzkum o laboratorní vzorky a jejich vyhodnocení. Nastudování předchozích restaurátorských zpráv.

Etapa čištění suchou cestou
Památka bude očištěna od prachových depozitů (s ohledem na degradované části kamene v oblastech krust) a jiných volných nečistot (ptačího trusu) suchou cestou. Takto bude povrch sochy zbaven volného prachového znečištění.

Etapa lokálního před zpevnění částí památky
Na památce se vyskytuje na několika místech koroze kamene. Bude provedena lokální prekonsolidace částí památky. Zvolení nejvhodnějšího konsolidačního prostředku a jeho aplikace se bude odvíjet od míry degradace kamene. Pro tento krok navrhuji zpevňovač na bázi organokřemičitanu (KSE Remmers), který bude aplikován injektáží nebo štětcem na poškozená místa. Tato etapa bude prováděna dle potřeby i několikrát za sebou.

Etapa odstranění biologického napadení
Navrhuji přistoupit k odstranění biologického napadení Koncentrátem BFA od firmy Remmers. Jedná se o sanační roztok pro likvidaci biologických nečistot. Roztok se nanese a po šesti

hodinách se může nátěr opakovat. Po zaschnutí budou na místa s biologickým napadením použity kartáčky. Tento krok může být podle potřeby zopakován.

Etapa čištění mokrou cestou

Na základě předem provedených zkoušek čištění a schválení výsledků památkáři a majitelem památky, bude přistoupeno k čištění povrchu památky mokrou cestou od zbytků biologického napadení a jiných povrchových nečistot s ohledem na patinu stáří.

Etapa odstranění nevhodných tmelů

Vzhledem k vyhodnocení restaurátorského průzkumu, budou určeny nevhodné tmely, které budou z památky mechanicky odstraněny. Budou to tmely, které budou tvrdší než originální kámen, budou dožilé a degradované nebo budou mít jinou strukturu než originál.

Etapa odstranění sádrovcových krust – chemické čištění

Sírano-sádrovcové krusty budou ztenčeny, nebo popřípadě odstraněny pomocí chemického čištění v kombinaci mikropískováním.

Etapa odsolování

Pokud bude při průzkumu prokázána v kameni přítomnost vodorozpustných solí, bude nutné provést snížení jejich koncentrace pomocí aplikování buničinných zábalů.

Etapa konsolidace

Vzhledem k degradaci památky bude přistoupeno k lokálnímu zpevnění materiálu. Na základě výsledků zkoušek bude zvolen nejvhodnější konsolidační prostředek, který bude aplikován v odpovídající míře a intenzitě. Způsob aplikace se bude odvíjet od stavu a míry degradace kamene.

Etapa plastických a barevných retuší

V této etapě se budou plasticky doplňovat místa, u kterých byly v předchozí etapě odstraněny nevhodné tmely, kterých je na památce velké množství. Bude zvolen nejvhodnější materiál pro plastické doplnění. Budou provedeny zkoušky, při kterých vznikne několik vzorků, z nichž se vybere ten nejvhodnější, který bude svou strukturou a barevností nejvíce připomínat originální materiál. Jako minerální materiál pro tvorbu tmelu budou použity různé frakce křemičitých písku, práškové pigmenty a bílý cement.

Etapa spárování kamenořezu

Po dokončení retuší bude provedeno tmelení spár mezi bloky pískovce. Spárovací směs by měla být měkčí než originální kámen.

Etapa lokální barevné retuše na nově vytvořených tmelech

Na plastických doplňcích, které budou na památce vytvořeny, bude nakonec provedena lokální barevná retuš, aby došlo k jejich barevnému sjednocení s originálem. Budou použity různé barevnosti syntetických pigmentů, z důvodu barevné stálosti.

Etapa rekonstrukce kovových doplňků

Navrhuji tyto chybějící atributy doplnit po konzultaci s NPU a zástupcem majitele památky, ve vhodném materiálu a poté pozlatit. Jedná se o odcizenou Lilii, kterou držel sv. Antonín Paduánský ve své pravé ruce a o svatozář andílka putti.

Etapa biocidního ošetření

Po dokončení restaurování bude sousoší ošetřeno biocidním přípravkem, aby došlo ke zpomalení návratu biologického napadení pískovce.

Etapa hydrofobizace

Sousoší bude po dokončení hydrofobizováno, aby památka byla lépe ochráněna vůči povětrnostním vlivům. Navrhuji použít přípravek Funcosil SNL od firmy Remmers, který bude nanesen nástřikem, nebo štětcem.

5. Fotodokumentace současného stavu

Obr. č. 1.

Obr. č. 2.

Obr. č. 3.

Obr. č. 4.

Obr. č. 5.

Obr. č. 6.

Obr. č. 7.

Obr. č. 8.

Obr. č. 9.

Obr. č. 10.

Obr. č. 11.

Obr. č. 12.

Obr. č. 13.

5. Grafická dokumentace